

Συζητώντας πριν την πρώτη
παρατήρηση

Κάνοντας υποθέσεις για το πλαίσιο

Πώς πιστεύετε ότι οι προσδοκίες σας για το πλαίσιο μπορούν να επηρεάσουν το τι θα επιλέξετε να παρατηρήσετε;

- τι αναδύθηκε από τις μεταξύ σας συζητήσεις;
- πώς διαπραγματευτήκατε τις πιθανές διαφορετικές οπτικές;
- θεωρείτε ότι αναδύθηκαν οι δικές σας πεποιθήσεις;

Θυμηθείτε την αρχική παρατήρηση στο βίντεο:

χρονοβόρα, μεροληψία/υποκειμενικότητα/σύνθετη συνθήκη χωρίς άξονες...

- τι χρειάζεται για να κάνετε μια καλή παρατήρηση;
- ποιες πιθανές δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίσετε;

Και μετά...

- πώς μετακινώ την οπτική μου από την απλή περιγραφή στην ανάλυση;
- πώς επεξεργάζομαι τη ματιά μου;

«Προσδοκίες» σας ως προς ρόλο εκπαιδευτικού I

- Προχωρώντας στην δυναμική της τάξης έχουμε στο μυαλό μας μια νηπιαγωγό ώριμης ηλικίας, πρόσχαρη, ευδιάθετη και γεμάτη όρεξη να ασχοληθεί με τα παιδιά. Στο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας δεν περιμένουμε να δούμε κάποιον διαφορετικό ή εναλλακτικό τρόπο διδασκαλίας καθώς πιστεύουμε πως η νηπιαγωγός θα ακολουθήσει την τυπική εκπαίδευση
- Αρχικά, όσον αφορά τον τρόπο διδασκαλίας θεωρούμε ότι θα είναι παιδοκεντρικός και η εκπαιδευτικός θα λειτουργεί ως «κοινωνική σκαλωσιά» για το νήπιο, ανεβαίνοντας μαζί τα σκαλιά ένα ένα σε κάθε δραστηριότητα και άσκηση. Ελπίζουμε σε μια εκπαιδευτικό (ίσως νεαρής ηλικίας) με φρέσκες ιδέες και πρωτοτυπία.

ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΟΝΤΑΙ ΕΔΩ ΚΑΠΟΙΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ?

Προσδοκίες σας ως προς ρόλο εκπαιδευτικού II

- Σκεπτόμενοι πως ήδη έχουμε αρχίσει να διαμορφώνουμε την προσωπική μας θεωρία είναι πιθανόν να συναντήσουμε νηπιαγωγούς-εκπαιδευτικούς με διαφορετική αντίληψη και πρακτικές από αυτές που ανταποκρίνονται στα δικά μας πιστεύω. Είναι πιθανόν οι μέθοδοι που χρησιμοποιούν να είναι παραδοσιακές, κάποιες στερεοτυπικές ή και μη συμπεριληπτικές.
- Η δυναμική της τάξης θα έχει αντιθέσεις καθώς θεωρούμε πως κάθε τάξη θα έχει τουλάχιστον 15 παιδιά οπότε θα υπάρχουν διαφορετικές απαιτήσεις και πιθανόν διαφοροποιημένη παιδαγωγική σε κάθε παιδί. Παράλληλα ίσως λόγω των διαφορών ,τόσο στον πολιτισμό όσο και στον τρόπο μάθησης των παιδιών η εκπαιδευτικός είναι πιθανό να αντιμετωπίζει δυσκολίες στο να εναρμονίσει αυτές τις διάφορες και να τις εξισορροπήσει. Γι' αυτόν το λόγο θεωρούμε πως θα υπάρχει συνεχής επικοινωνία της εκπαιδευτικού με τους γονείς των παιδιών έτσι ώστε να αλληλεπιδρούν ταυτόχρονα και τα δύο πλαίσια
- **ΕΔΩ? ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ?**

Χώρος και παιδαγωγικές προσεγγίσεις I

- ...Στη συνέχεια, θεωρούμε ότι η αίθουσα θα είναι μεγάλη με θερμά-φωτεινά χρώματα και παράθυρα τα οποία θα επιτρέπουν το φυσικό φωτισμό της τάξης. Επίσης, η αίθουσα θα χωρίζεται σε διαφορετικές γωνίες όπως ένας χώρος με αντικριστά θρανία για ομαδικές εργασίες, μοκέτα ή κάποιο μαλακό υλικό για το πάτωμα όπου θα συγκεντρώνεται η ολομέλεια, κάποια γωνιά του βιβλίου και άλλες γωνίες με παιχνίδια που προάγουν διάφορες δεξιότητες. Στους τοίχους πιστεύουμε ότι θα υπάρχουν ζωγραφιές των παιδιών οι οποίες δεν θα είναι πανομοιότυπες, αλλά η καθεμία θα δείχνει την ιδιαίτερη φαντασία του κάθε παιδιού
- ...Χάρη στην ευρύχωρη αυλή και την μεγάλη αίθουσα που φανταζόμαστε ότι θα έχει το Νηπιαγωγείο μας θα διεξάγονται με άνεση διάφορες δραστηριότητες μέσα και έξω στον χώρο του προαυλίου. Επιπλέον, η ευρυχωρία στην αίθουσα είναι πολύ σημαντική διότι δίνει τη δυνατότητα για τη διαμόρφωση γωνιών από τα παιδιά ανάλογα με τις ανάγκες των δραστηριοτήτων, αλλά και των ενδιαφερόντων των παιδιών ώστε να μπορεί να εμπλουτίζεται και να αλλάζει ο χώρος στην διάρκεια της χρονιάς.
- **ΠΟΙΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΟΝΤΑΙ?**

Χώρος & παιδαγωγικές προσεγγίσεις II

- Επίσης οι αίθουσες θα είναι διακοσμημένες με δημιουργίες των παιδιών όπως ζωγραφιές και χειροτεχνίες με διάφορα θέματα (όπως φύση, επαγγέλματα, οικογένεια, ονόματα των παιδιών, εθνικής εορτές κ.α) ή πιο «εκπαιδευτικά» (ημέρες, μήνες, εποχές, αριθμοί κ.α). Ακόμη θα υπάρχει πίνακας (είτε κιμωλίας είτε μαρκαδόρου) και το γραφείο της νηπιαγωγού.
- Το εσωτερικό του νηπιαγωγείου θα είναι ευρύχωρο, πρόσφατα βαμμένο σε φωτεινά χρώματα, χωρίς σκόνες και λεκέδες, διακοσμημένο με δημιουργίες και κατασκευές των παιδιών που δεν θα παρουσιάζουν ομοιογένεια, με μαθητο-κεντρική διαμόρφωση των θρανίων σε σχήμα «Π» για την προώθηση επίσης της συνεργατικής μάθησης, με επαρκή εκπαιδευτικό εξοπλισμό - υλικό (πολλά καλλιτεχνικά είδη, παιχνίδια, βιβλία, κ.λπ.), με πολλές γωνιές απασχόλησης, με βιβλιοθήκη και με πιθανή παρουσία προβολικού μηχανήματος και Η/Υ για την εξοικείωση των παιδιών με τις νέες τεχνολογίες.
- Ακόμη άγχος μας δημιουργεί το γεγονός πως μπορεί να υπάρχουν παιδιά αλλόγλωσσα τα οποία να μην είναι σε θέση να επικοινωνήσουν καθόλου και αναρωτιόμαστε με ποιον τρόπο θα τα προσεγγίσουμε, τι είναι σωστό και τι λάθος
- **ΠΟΙΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΟΝΤΑΙ?**

Σε σχέση με οικογένεια I

- Ακόμη, λόγω της έκτασης του νηπιαγωγείου, δυνατή είναι η ύπαρξη περισσότερων του ενός τμήματος και νηπιαγωγού, οι οποίες/οι φανταζόμαστε πως θα είναι συνεργάσιμες/οι και φιλικές/οί, όπως και οι γονείς των παιδιών, οι οποίοι θα είναι τυπικοί στις υποχρεώσεις τους όσον αφορά το νηπιαγωγείο και θα διατηρούν μια καλή σχέση με αυτό και τις/τους διδάσκοντες.
- Όσον αφορά τώρα την κοινωνική προέλευση των γονέων φανταζόμαστε πως πρόκειται για χαμηλά -ίσως και λαϊκά- κοινωνικά στρώματα και περιμένουμε να δούμε την συνεργασία που θα υπάρχει ανάμεσα στους γονείς και τους εκπαιδευτικούς, διότι θεωρούμε πως αφού υπάρχουν ξενόγλωσσα παιδιά συνεπώς θα υπάρχουν και ξενόγλωσσοι γονείς, οι οποίοι μπορεί να μην καταλαβαίνουν την γλώσσα ή παράλληλα να μην θεωρούν την σχέση αυτή τόσο σημαντική.

Σε σχέση με οικογένεια II

- Λόγω της περιοχής στην οποία βρίσκεται το νηπιαγωγείο συμφωνήσαμε με την ομάδα ότι τα παιδιά θα κουβαλάνε ένα παρόμοιο κοινωνικο-πολιτισμικό και οικονομικό υπόβαθρο μεσαίας τάξης και θα υπάρχει μία σχετική ομοιογένεια στην υπηκοότητα συγκριτικά με άλλα νηπιαγωγεία (δηλαδή τα περισσότερα παιδιά θα είναι Έλληνες). Με βάση τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι και οι γονείς των μαθητών λόγω κοντινών βιωμάτων και συνηθειών θα είναι ενεργοί και συνεργάσιμοι μεταξύ τους και με τους εκπαιδευτικούς
- Στην προσπάθεια μας να ανατρέξουμε σε συζητήσεις μαθημάτων προηγούμενων εξαμήνων, θυμηθήκαμε την σκέψη που έχει ειπωθεί σχετικά με την οποία, οι μετανάστες γονείς πέρα της δυσκολίας της γλώσσας, είναι πιο συνεργάσιμοι από άλλους ανώτερου κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου. Όμως, δεν μπορούμε να επιμένουμε σε μια τέτοια άποψη δεδομένου ότι κάθε τάξη και πλαίσιο είναι διαφορετικό. Από την άλλη μεριά, το πλαίσιο μπορεί να είναι μεικτό και τελικά να συναντήσουμε ποικίλα υπόβαθρα
- **ΠΟΙΕΣ ΟΙ «ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ» ΣΑΣ?**

Σε σχέση με οικογένεια III

- Θεωρούμε ότι αποτελεί μια περιοχή με κατοίκους προερχόμενους από τα μεσαία κυρίως κοινωνικό-οικονομικά στρώματα. Εδώ κρίνεται σημαντικό να σημειωθεί το γεγονός ότι το σχολείο εκπροσωπεί κατά κύριο λόγο τις αξίες και τις προσδοκίες των προαναφερόμενων τάξεων. Αυτό το υπόβαθρο που υποθέτουμε πως θα φέρουν τα παιδιά είναι λογικό να έχει θετικό αντίκτυπο σε αυτά, εφόσον θα φτάνουν στο σχολείο εξοικειωμένα με την λεγόμενη κουλτούρα του. Θα έχουν μάθει δηλαδή μέχρι την είσοδο τους στο σχολείο να ακολουθούν οδηγίες, να υπακούουν σε κανόνες, να χρησιμοποιούν πιο σύνθετη γλώσσα, να γνωρίζουν για παράδειγμα τα χρώματα και ορισμένους αριθμούς, ακόμα έχουν θεωρητικά συχνή επαφή με μαθησιακά υλικά που προσφέρονται στο σπίτι (π.χ. βιβλία) και εκτίθενται σε περισσότερες μαθησιακές εμπειρίες (π.χ. επίσκεψη με τους γονείς σε μουσεία) σε σχέση με τα παιδιά που προέρχονται από χαμηλό κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο. ...Συνοψίζοντας, τα πλεονεκτήματα που θεωρούμε ότι προσφέρει το συγκεκριμένο πλαίσιο σχετίζονται κυρίως με το κοινωνικό-οικονομικό υπόβαθρο των παιδιών
- Επιπλέον, το γεγονός ότι το σχολείο βρίσκεται σε μία περιοχή με κατοίκους μεσαίου στρώματος, μας προϊδεάζει θετικά καθώς θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε ότι οι το οικογενειακό περιβάλλον σχεδόν κάθε παιδιού θα φέρει ένα πλούσιο ενσωματωμένο πολιτισμικό κεφάλαιο. Αν η εικασία μας σχετικά με την ενεργητική στάση των γονιών αποδειχθεί σωστή, αυτό θα είναι ένα σημαντικό πλεονέκτημα καθώς η συνεργασία μεταξύ σχολείου και οικογένειας είναι απαραίτητη για να οικοδομηθεί μία σχέση εμπιστοσύνης και ένα αίσθημα ασφάλειας

- Οικογένεια: πώς μπορούμε να αντλήσουμε στοιχεία που θα μας βοηθήσουν να γνωρίσουμε το πλαίσιο μας;
- Προσωπικές παραδοχές και προσωπική μας θεωρία
 - πώς ανακλάται στις εκπαιδευτικές μας πρακτικές στην τάξη;
 - πώς ανακλάται στο πώς αντιμετωπίζουμε τη διαφορετικότητα;

Μπορείτε να σκεφτείτε κάποια πράγματα που θα θέλατε να μάθετε από τους γονείς για τα παιδιά της τάξης;

Ποια εργαλεία θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε;

Τι συνειδητοποιήσατε από την Ημερίδα;

- Αξιοποιώντας εμπειρίες και ακούσματα...

Η στάση μας...

- Έτσι λοιπόν μας δημιουργείται ένας είδος περιέργειας αλλά και αγωνίας σχετικά με το πως θα αντιμετωπίσουμε συμπεριφορές που δεν αποτελούν κίνητρο για την δίκη μας εξέλιξη ή για τις δικές μας ιδέες. Για παράδειγμα αναρωτιόμαστε το πως θα αντιμετωπίσουμε έναν εκπαιδευτικό πράο/ήρεμο και αδύναμο, που κατά την άποψη μας δεν θα μπορεί να διαχειριστεί τη δυναμική της τάξης ή αντίθετα κάποιον που θα είναι αυταρχικός με τις συμπεριφορές των παιδιών και ίσως να διαχειρίζεται με τιμωρίες και μη παιδαγωγικούς τρόπους τις καταστάσεις που δημιουργούνται.
- Μία δυσκολία που μπορεί να συναντήσουμε είναι να βρεθούμε σε μία κατάσταση που θα μας στενοχωρήσει ή θυμώσει και να μην μπορούμε να παρέμβουμε άμεσα, καθώς η αρμοδιότητα μας θα περιορίζεται σε αυτή του παρατηρητή/-τριας. Γενικά το να νιώσουμε αμηχανία, να μην είμαστε σίγουρες για το τι να κάνουμε, αν και αυτό ισχύει ανεξαρτήτως πλαισίου. Ίσως οι πιο δύσκολες στιγμές να είναι αυτές που –δυσνητικά– θα χρειαστεί να διαχειριστούμε το δίλημμα «παρεμβαίνω ή όχι» μπροστά σε μία προβληματική (για εμάς) συνθήκη.

Ημερολόγιο ως μεθοδολογικό εργαλείο

Περιγραφή

- αποτυπώνω λεπτομερώς ό,τι γίνεται
- καταγραφή διαλόγων
- μη λεκτικά στοιχεία
-

Ερμηνεία

- ανατρέχω στη θεωρία για να απαντήσω στα ερευνητικά μου ερωτήματα
-

Ιδιωτικός χαρακτήρας αλλά συζητώ και τις καταγραφές μου στην ομάδα

Εξέλιξη ημερολογίου: Τι συμβαίνει; ΠΩΣ το καταλαβαίνω;

Τ: ΠΡΟΤΕΙΝΩ

Κρίσιμα συμβάντα ως μεθοδολογικό εργαλείο [ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ II ΤΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ εισαγωγικό \(2\) \(1\).pdf](#)

- Πώς οι καταγραφές σας εστιάζουν σε συγκεκριμένα επεισόδια περισσότερο;
 - επισήμανση και ανάλυση σημαντικών επεισοδίων της εκπαιδευτικής διαδικασίας—ΓΙΑΤΙ;
 - τι χρειάζεται για να θεωρήσουμε ένα ΚΣ επαρκές; Γιατί πρέπει να είναι επαρκές;
 - πλαisiώση συμβάντος (πότε, πού, διάρκεια, λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία)

Ένα γεγονός/στιγμιότυπο είναι σημαντικό όταν...

- Συμβάλλει στο να κατανοήσετε ιδέες / σκέψεις / αντιλήψεις / γνώσεις /ικανότητες /δεξιότητες των παιδιών
- Συμβάλλει στο να κατανοήσετε καλύτερα πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας που έχουμε προσεγγίσει στο επίπεδο της θεωρίας
- Επιφέρει αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί το παιδί
- Επιφέρει αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο σκέφτεστε σχετικά με την εκπαιδευτική διαδικασία ή κάποια πτυχή της

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Καθώς τελειώναμε την λίστα άκουσα την Νεκταρία να λέει στον διπλανό της καθώς την «διάβαζε»: «Πω πω! Λέει πολλά η μπροστινή μεριά της λίστας. Έχει πολύ μεγάλα γράμματα, κοίτα πόσα πολλά γράφει!»

Πασχάλης: «Ναι, αφού κάναμε πολλή ώρα να τις πούμε τις μεγάλες λέξεις!»

Νεκταρία: «Δίκιο έχεις... και η “προβοσκίδα” του ελέφαντα ήταν τόσο μεγάλη, λογικό να έχει τόσο μεγάλα γράμματα.»

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Για να ψάξουμε τώρα να βρούμε τη Χιονάτη, λέει η συμφοιτήτριά μου καθώς ξεφυλλίζει το βιβλίο για να το συγκεκριμένο παραμύθι ανάμεσα στα πολλά παραμύθια που περιέχει. Κυρία, λέει η Μ., αν έχει πίσω γράμματα τότε θα βρούμε που είναι η Χιονάτη. Έχεις απόλυτο δίκιο λέει η συμφοιτήτριά μου και γυρίζοντας στα περιεχόμενα βρίσκει αμέσως τη Χιονάτη. Ναι τώρα που μου το λες το βρήκα, λέει στη Μ.

Αρχίστε να σκέφτεστε....

- Ποια από τα στοιχεία του πλαισίου σας θα αναζητούσατε στις επόμενες παρατηρήσεις σας;
- Ποια στοιχεία κρίνετε ως σημαντικά και θα λαμβάνετε υπόψη ως εκπαιδευτικοί της τάξης; Γιατί;

Για την 1^η σας επίσκεψη και παρατήρηση:

Καταγράψτε στοιχεία από το πλαίσιο ή στιγμιότυπα (κρίσιμα συμβάντα) που σας φαίνονται ενδιαφέροντα. Φέρτε τις καταγραφές σας στο επόμενο μάθημα για να δουλέψουμε πάνω σε αυτές.

Διερευνητική χαρτογράφηση πλαισίου

A) **Χώρος** ως μαθησιακό περιβάλλον

B) Αλληλεπίδραση μάθησης-περιβάλλοντος (εξωτερικού και εσωτερικού):

Κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο

Κοινωνικο-οικονομική
προέλευση
Πολιτισμικό
κεφάλαιο
Στάση απέναντι στο
σχολείο

Εκπαιδευτικό Πλαίσιο

Ποιοι/ποιες
εκπαιδευτικοί
εργάζονται, με ποια
κατάρτιση, ποιες
πρακτικές;

Θεσμικό και Υλικό Πλαίσιο

Χώρος,
εκπαιδευτικές
υποδομές,
εκπαιδευτικό υλικό,
κανόνες λειτουργίας
κλπ

Γ) Αλληλεπίδραση μάθησης-περιβάλλοντος (εξωτερικού και εσωτερικού):

Διερεύνηση εσωτερικών νοητικών διεργασιών

Προϋπάρχουσα γνώση

Διερεύνηση αρχικών ιδέων-θεωριών-πεποιθήσεων παιδιών

- Κώδικας δεοντολογίας

Πέμπτη, 26 Οκτωβρίου και ώρα 17:00-18:00
ξενάγηση στην Εικαστική Έκθεση-Αφιέρωμα στην
Άλκη Ζέη, που ολοκληρώνεται σε λίγες ημέρες. Η
έκθεση γίνεται στην Ελληνοαμερικάνικη Ένωση
Μασσαλίας 22, και όσες και όσοι ενδιαφέρονται
μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή στην
παρακάτω φόρμα

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe1IbMQfFZLVpI3kOJkVBxD9yEA2faB_fz-IR0EcQM3BF91BQ/viewform